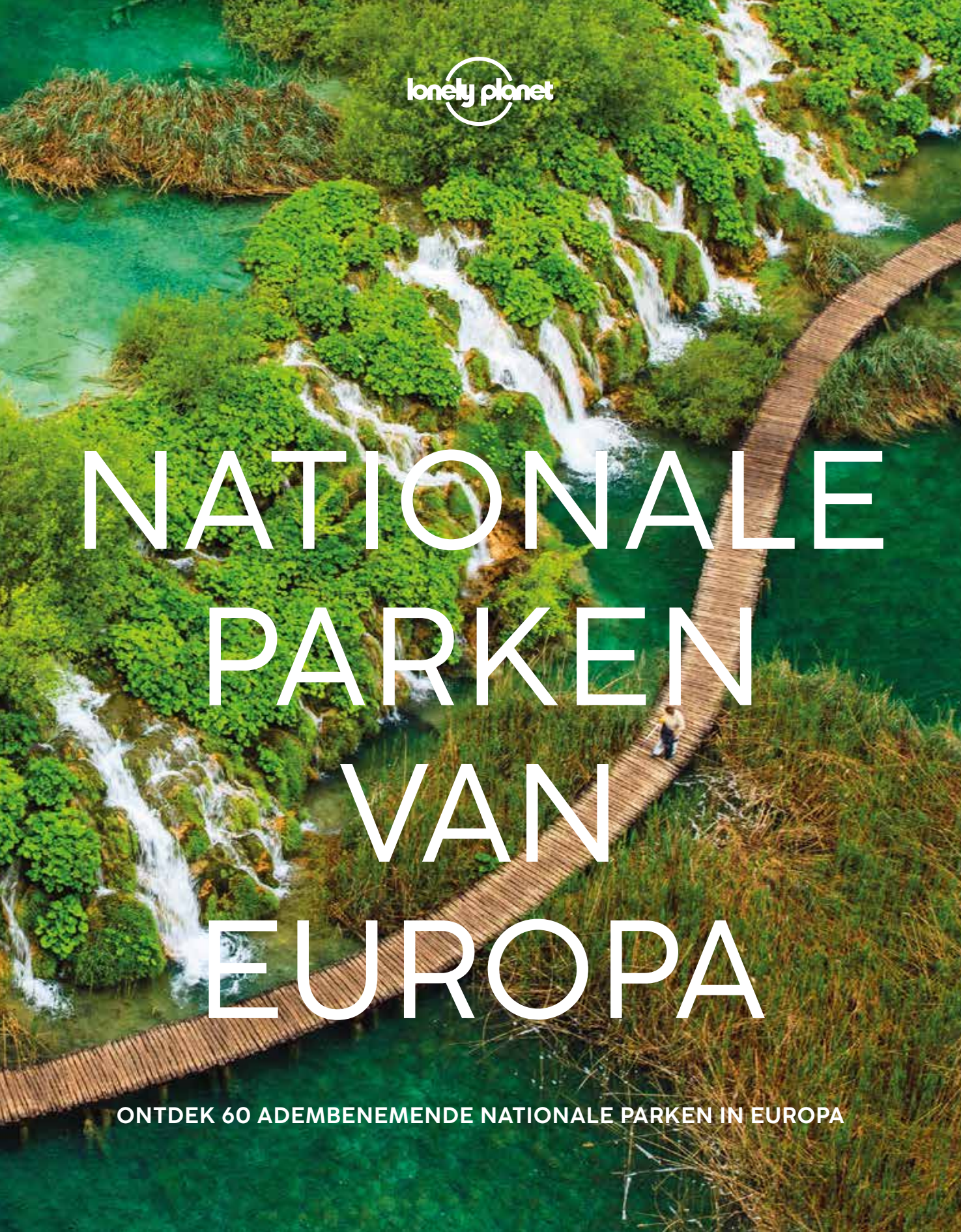

lonely planet

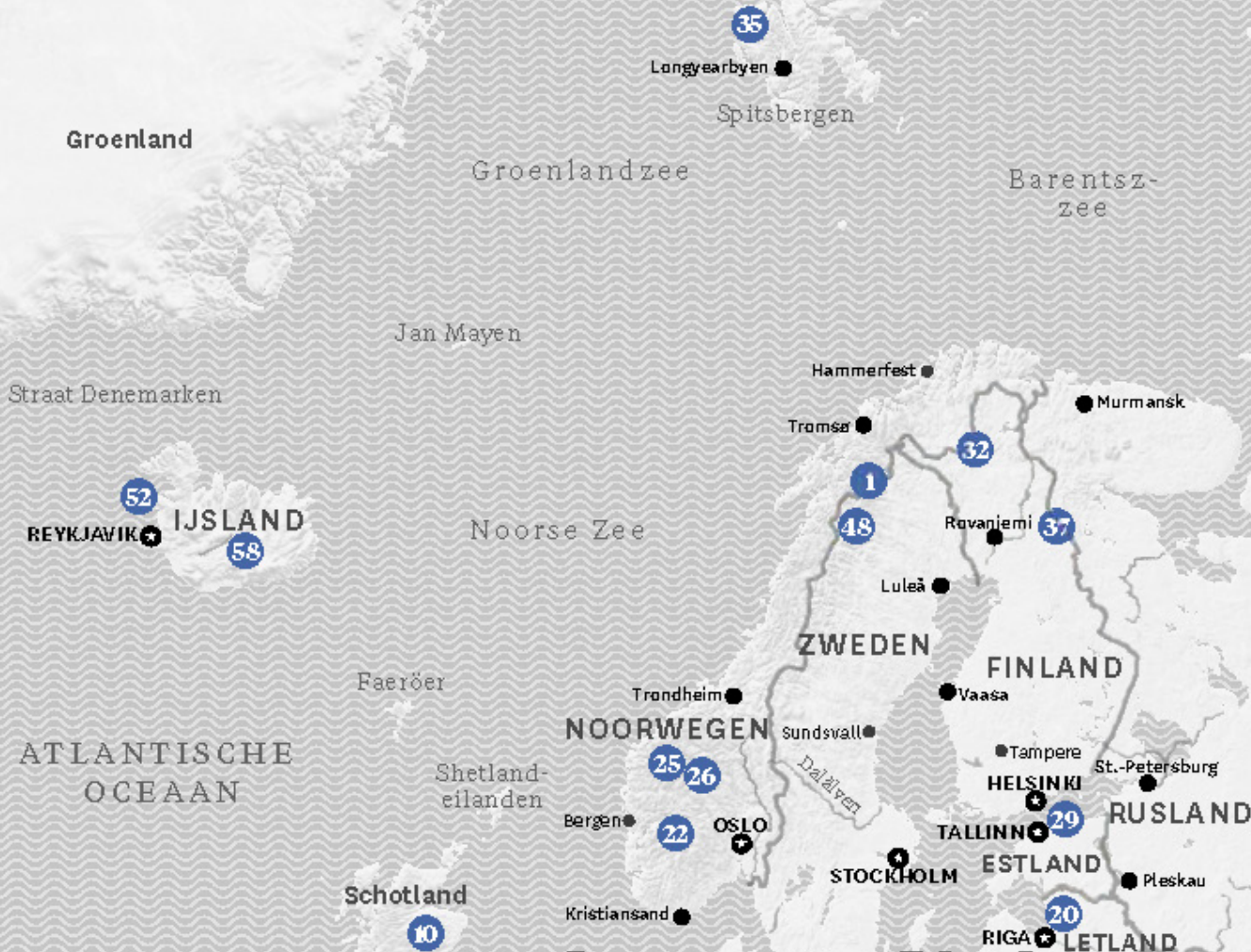
NATIONALE
PARKEN
VAN
EUROPA

ONTDEK 60 ADEMBENEMENDE NATIONALE PARKEN IN EUROPA

NATIONALE
PARKEN *van*
EUROPA

1 Abisko	15 Dartmoor	31 Skadarsko Jezero	46 Pyreneeën
2 Abruzzo	16 Doñana	32 Lemmenjoki	47 Retezat
3 Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	17 Durmitor	33 Loch Lomond en de Trossachs	48 Sarek
4 Arcipelago di La Maddalena	18 Écrins	34 Nationaal Park Alonissos en Noordelijke Sporaden	49 Saksisch Zwitserland
5 Atlantische Eilanden van Galicië	19 Etna	35 Nordvest-Spitsbergen	50 Sierra Nevada
6 Dolomiti Bellunesi	20 Gauja	36 Ordesa	51 Slovenský Raj
7 Berchtesgaden	21 Golfo di Orosei e del Gennargentu	37 Oulanka	52 Snæfellsjökull
8 Schwarzwald	22 Hardangervidda	38 Paklenica	53 Snowdonia
9 Brecon Beacons	23 Hohe Tauern	39 Peak District	54 Zwitsers Nationaal Park
10 Cairngorms	24 Hortobágy	40 Pembrokeshire Coast	55 Tatra
11 Karpaten	25 Jostedalsglacië	41 Peneda-Gerês	56 Triglav
12 Cinque Terre	26 Jotunheimen	42 Picos de Europa	57 Valbonedal
13 Connemara	27 Killarney	43 Pirin	58 Vatnajökull
14 Koerse Schoorwal	28 Kornaten	44 Plitvice	59 Vikos-Aoös
	29 Lahemaa	45 Port-Cros	60 Waddenzee
	30 Lake District		

- ☑ Het middeleeuwse vissersplaatsje Manarola in Cinque Terre.
- ☑ Nationaal Park Dartmoor.
- ☑ Nationaal Park Plitvice.
- ☑ Picos de Europa.

Inleiding

Mijn eerste blik op het Nationaal Park Cinque Terre in Italië (p. 56) was door het raampje van de trein van Genua naar het zuiden. Het was een pijnlijke korte blik, net als de tweede en de derde. Elke keer ving ik slechts een glimp op van de prachtige Riviera di Levante: een momentopname tussen lange periodes van duisternis in de spoortunnels. Maar mijn teleurstelling over de grotendeels ondergrondse treinrit was snel voorbij toen ik Cinque Terre vanuit de prachtige natuurlijke haven van het dorp Vernazza in al zijn pracht zag. Kliffen stortten zich in zee, beboste heuvels prijkten aan de horizon en oude stapelmuren vormden kronkelende terrassen boven de stad. En... geen lelijke rails te zien!

De vergezichten werden de daaropvolgende dagen alleen maar adembenemender, toen ik de steile wandelpaden volgde die de vijf middeleeuwse dorpjes van Cinque Terre met elkaar verbinden. En dan heb ik de mooie stranden en de uitstekende zeevruchten en *gelato* nog niet eens genoemd.

Deze diversiteit zie je ook terug in de nationale parken van Europa als geheel en dat maakt ze

juist zo bijzonder. De parken omvatten kustgebieden, hooggebergte in de Pyreneeën en de Alpen, en zelfs delen van het Noordpoolgebied, terwijl de fauna varieert van Karpatische eekhoortjes en walvissen tot slechtvalken en ijsberen.

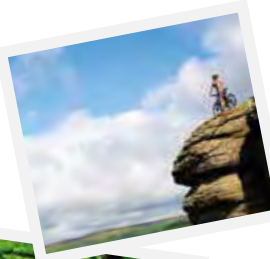
Om de mooiste zestig nationale parken van Europa te kiezen, hebben we onze deskundige auteurs en bereisde redacteurs gevraagd ons te vertellen welke parken de beste ervaring bieden en waarom. De keuze is uiteindelijk gevallen op parken die echt iets unieks te bieden hebben: vaak een boeiende mix van adembenemend natuurschoon, buitengewone fauna, meeslepende activiteiten, interessante plaatselijke cultuur en (soms) een boeiende geschiedenis.

Maar dit boek is niet alleen een hommage aan de beste nationale parken van Europa, het is ook een praktische handleiding. We belichten de leukste activiteiten en de mooiste wandelroutes (in Port-Cros, p. 226, ligt de route zelfs onder de zeespiegel!), leggen uit hoe je er komt en waar je kunt overnachten, vertellen

welke wilde dieren er te spotten zijn en doen zelfs voorstellen voor je reisschema.

We hopen dat dit boek je inspireert om eropuit te gaan naar al die prachtige ongerepte plekken die Europa te bieden heeft.

Matt Phillips

01

ZWEDEN

Nationaal Park Abisko

Abisko, gelegen boven de poolcirkel, is de noordelijke toegangspoort tot het legendarische Kungsleden (Koningspad), dat 440 km door het woeste Zweden voert.

Informatie

Beste periode

Wandel tussen eind mei en half juli onder de middernachtzon. Wees voorbereid op muggen in juli en augustus, de warmste en meest geliefde wandelmaanden. In september en oktober kleuren de bomen goud en rood. Ski van november tot maart onder het noorderlicht.

Bereikbaarheid

Abisko is het noordelijke startpunt van het 440 km lange Kungsleden (Koningspad) door het uiterste noorden van Zweden. Het dorpje Abisko ligt op 10 minuten rijden van het beginpunt van de route. Kiruna is de dichtstbijzijnde luchthaven, op twee uur rijden.

Park in cijfers

77

Oppervlak in km²

2106

Hoogste punt (m):
Kebnekaise

10.000

Aantal jaren dat de Sami
hier al leven

Als je op de Kebnekaise staat, de hoogste berg van Zweden, kijk je uit over een ongerept, grillig landschap, gevormd door krachten uit een lang voorbije ijstijd. Nog steeds bedekken gletsjers de bergflanken, en hoewel de grotere exemplaren zich inmiddels hebben teruggetrokken uit de valleien die ze ooit volledig vulden, getuigen de diepe, nauwe ravijnen en steile rotswanden van een gewelddadig geologisch verleden. Alles gebeurt hier op grote schaal. Je wandelt een hele dag en beseft dan dat je nog niet eens halverwege de Tjäktjavaggevallei bent. De meren Torneträsk en Akkajaure zijn weids als binnenzeeën. En eindeloze berken- en sparrenbossen bedekken de uitlopers van de bergen.

Het Nationaal Park Abisko is gesticht in 1909 als een van de eerste in Zweden. Het ligt in het Zweedse deel van Sápmi (of Lapland), het traditionele woongebied van de Sami, dat een groot deel van het noorden van Zweden, Noorwegen, Finland en het Russische schiereiland Kola beslaat. Deze streek is al duizenden jaren de thuisbasis van de Sami, de enige inheemse bevolking van Zweden. Na

■ Abisko is een ideale plek voor een tocht met een hondenslee. Vorige pagina: langlaufen is hier een goede manier om je te verplaatsen.

de laatste ijstijd, 10.000 jaar geleden, volgden hun jagende voorouders het terugtrekkende ijs naar de valleien van Abisko, waar je nog steeds resten van oude vuurplaatsen en valkuilen kunt aantreffen waarin wilde rendieren en elanden werden gevangen. Enkele eeuwen geleden schakelden de Sami over van jagen op hoeden. De rendierhouderij is nog steeds een gangbare bron van bestaan in Abisko en wordt beoefend door de bos-Sami en de berg-Sami. De bos-Sami zijn vrij honkvast: ze verplaatsen hun kuddes hooguit tussen foerageergebieden in de moerassen en de naaldbossen. De nomadische berg-Sami daarentegen volgen hun dieren langs oude trekroutes, van laaggelegen berken- en naaldbossen naar de hooggelegen zomerweiden aan de rand van het Kebnekaisegebergte.

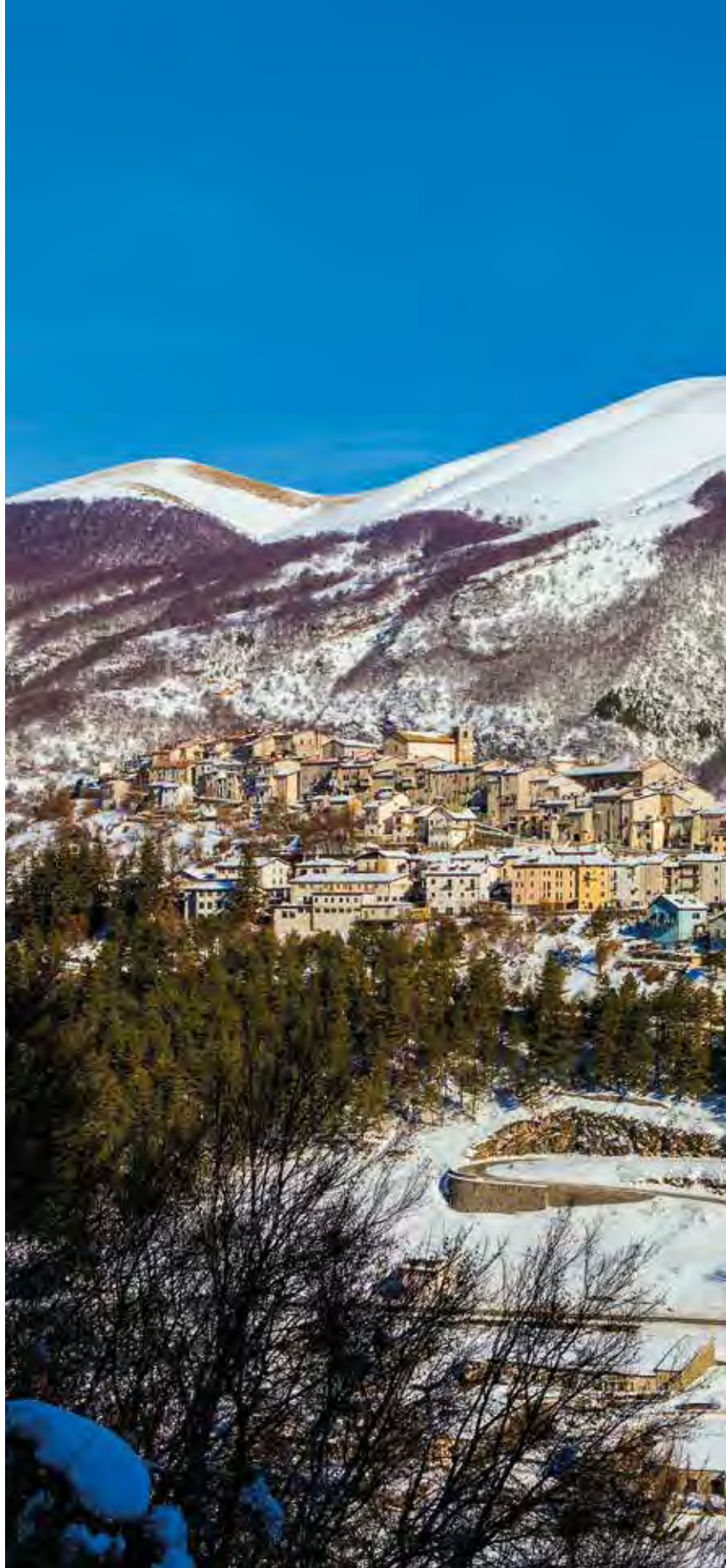
02

ITALIË

Nationaal Park Abruzzo, Lazio e Molise

Eeuwenlang was dit de meest geïsoleerde wildernis van Italië, en nog steeds zwerven de legendarisch schuwe beren en wolven rond in dit berggebied met zijn stille groene valleien, kobaltblauwe meren en dichte bossen.

500px | Daniele De Rubets

In het voorjaar lijken wilde klaprozen de hellingen van het Nationaal Park Abruzzo, Lazio e Molise in lichterlaaie te zetten. De glooiende heuvels worden aanvankelijk steiler en gaan dan over in hoogste toppen van de Apennijnen. Gletsjer- en rivierkloven getuigen van de hevige geologische activiteit die al deze pieken, dalen en ravijnen heeft gevormd, en stille kapelletjes in de hooggelegen valleien nodigen uit om te mijmeren over hoe nietig de mens is en hoe groots de natuur.

Bergtoppen omringen de valleien en reflecteren in het water van de meren. Het kleine Lago Vivo vriest deels dicht in de winter. Herten vluchten weg wanneer je het pad omhoog volgt. Af en toe passeer je een hutje met een puntdak, nog steeds in gebruik door boeren en herders wanneer ze hun vee door de heuvels laten rondzwerven. De beuken kleuren goud, roestbruin en terracotta in de herfst.

Het gebied ligt zo geïsoleerd dat het lange tijd vrijwel ontoegankelijk was. Tratturi (lange paden door het gras) slingeren door het landschap en verbinden de Apennijnen met Apulië in het zuiden. Deze nog steeds begaanbare routes werden al gebruikt door de Samnieten

■ Fietsen onder de Monte Amaro (2793 m), een van de hoogste bergen van de Apennijnen, in het nabijgelegen Nationaal Park Maiella. Vorige pagina: de Monte Marsicano (2242 m).

en later door de Romeinen. Van de 15e tot diep in de 20e eeuw dreven herders hun kuddes tweemaal per jaar over deze paden. In de herfst trokken ze van de hooglanden naar het zachtere klimaat van Apulië, om in de zomer terug te keren naar de koelere bergweiden. Nog altijd kunnen wandelaars de route van deze oeroude jaarlijkse veetrek volgen.

In 1922 werd het (toen) 5 km² grote park gesticht, ter bescherming van de beren, orchideeën en andere unieke natuurlijke rijkdom, die voortkomt uit de de geïsoleerde ligging van het gebied. In 1933 hief het fascistische regime het park op, maar in 1950 werd het heropgericht en begon het zich uit te breiden tot de uitgestrekte, woeste en biodiverse 500 km² van vandaag.

Informatie

Beste periode

Van april tot juni is het park bezaaid met wilde bloemen, terwijl in september en oktober de uitgestrekte bossen prachtig goud en rood kleuren. Juli en augustus zijn erg warme maanden. In de winter ligt er sneeuw: ideaal voor wintersport.

Bereikbaarheid

Het park ligt in Midden-Italië en is bereikbaar met de bus van Avezzano (waar aansluitingen zijn met L'Aquila, Pescara en Rome) richting Pescasseroli, Civitella Alfedena en andere dorpen. De dichtstbijzijnde snelwegen zijn de A24 en A25.

Park in cijfers

440

Oppervlak in km²

2249

Hoogste punt (m):
Petroso

60

Percentage bebost

03

SPANJE

Nationaal Park Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Dit Spaanse nationaal park belichaamt de essentie van de Pyreneeën, met zijn priemende bergtoppen en prachtige kristallen meertjes.

‘Aigüestortes i Estany de Sant Maurici’: het klinkt haast als een Catalaans gedicht, maar het is gewoon een toepasselijke naam voor deze wonderlijke wereld van slingerende beekjes (*aigüestortes*) en bergmeren (*estany*). In de Pyreneeën bevinden zich naar schatting duizend meren, waarvan er driehonderd binnen de grenzen van het park liggen. De meren, die ontstaan zijn door de ondoordringbaarheid van de granieten bodem van het gebergte, zijn zo talrijk dat 15 procent van het oppervlak van het nationaal park uit water bestaat.

Er zijn aanwijzingen dat dit gebied 8000 jaar geleden al bewoond werd, maar nu heeft de natuur de overhand en is het menselijke verhaal slechts een voetnoot in het veel meeslependere boek van de natuurlijke wereld.

Het park is 2 miljoen jaar lang gevormd en uitgehouwen door gletsjers en bestaat in wezen uit twee U-vormige, van oost naar west lopende valleien, die beginnen op een hoogte van 1600 m en geleidelijk overgaan in bergtoppen van een duizelingwekkende 3 km hoog. Te midden van grillige granietformaties, heldere bergmeertjes, dennen- en sparrenbossen en bergweiden vol wilde bloemen, vind je hier tal van bijzondere verschijnselen: vrij rondlopende paarden met koeienbellen om de hals, een eeuwenoude dwergboom die recht uit de rots groeit, velden met wilde saffraan, plekken met tot de verbeelding sprekende namen als *Agujas Perdut* (‘Verloren Bergtoppen’) en *Estany Perdut* (‘Verloren Meer’), bergen waar het Atlantische klimaat botst op het mediterrane... Dit park is zo woest en soms zo ontoegankelijk dat het wel wordt omschreven als Yellowstone, Canada en de Alpen samengeperst tot één totaalpakket.

Informatie

Beste periode

De meeste hooggelegen valleien en zeker de wandelpaden zijn een groot deel van het jaar ontoegankelijk, waardoor het park vooral een zomerbestemming is. Mei en juni zijn de beste maanden, wanneer de beekjes stromen. De bloemen bloeien van juni tot eind juli.

Bereikbaarheid

Het park ligt in de Pyreneeën in de noordwestelijke Spaanse regio Catalonië, dicht bij de grens met Aragón en noordelijk van Lérida. Vanuit Barcelona is het ongeveer een dag rijden.

Park in cijfers

141,2

Oppervlak in km²

3033

Hoogste punt (m):
Pic de Comaloforno

300

Aantal meren in
het park

Wandelen...

01 Oost-westroute

Je kunt in 1 dag dwars door het park lopen. De volledige wandeling Espot-Boí of vice versa is circa 25 km en duurt 9 uur. Het is een zware tocht, maar de blaren meer dan waard.

02 Marmottenpad

Deze rondwandeling van 3 tot 4 uur begint bij de indrukwekkende stuwdam van Cavallers en eindigt bij het Estany Negré (Zwarte Meer). De vergezichten zijn fenomenaal.

03 Estany Llong

Doorkruis de hoogvlakte van Aigüestortes, verken het gebied rond het Estany Llong en sluit af met een klim naar het Estany Redé, een wandeling van 2,5 uur (enkele reis).

■ Het Estany de Sant Maurici is slechts een van de vele oogverblindende meren in het park.

Overnachten...

Pensión Santa Maria

Vanaf deze prachtige locatie in het bergdorp Taüll kijk je uit op de legendarische romaanse kerken van het dorp en de weidse dalen van de Prepyreneëën. Een imposante stenen booggang leidt naar de stille binnenplaats van het landhuis met zijn met rozen overladen balkon. De kamers zijn smaakvol ingericht en het gebouw ademt een karaktervolle tijdloosheid. Eigenaar Alex is warm, gastvrij en weet alles over de omgeving.

Alberg Taüll

Dit is een hostel zoals

het moet zijn: de stijlvolle kamers hebben ruime bedden met goede matrassen, er is vloerverwarming voor de frisse bergochtenden en in de gemeenschappelijke ruimte vind je een grote kaart van het park om je wandeltochten te plannen.

Roca Blanca

In dit kleine hotel in Espot vind je hedendaagse kunst aan de muren, gastvrij personeel en mooie, ruime kamers. Sommige hebben een balkon en er is een fitnessruimte, een sauna en een heerlijke tuin.

Doen!

Wandelen

Je kunt het park het beste verkennen via de wandelpaden die van berg tot berg voeren. Onderweg zijn er voldoende pauzemooglijkheden om van de valleien en de kraakheldere meren te genieten. Het is mogelijk om het park in 1 dag te doorkruisen, maar beperk je tot één of twee van de belangrijkste valleien, Llong en Llobreta, om een intiemere indruk van het park te krijgen. Denk eraan dat het weer wisselvallig kan zijn en dat het in de bergen het hele jaar door kan sneeuwen.

Bomen opsporen

In de buurt van het Estany Llong, in de mooiste vallei van de Pyreneeën, vind je een beroemde dwergden-nenboom die direct uit de rots groeit. Er staat ook een 600 jaar oude zwarte den met een omtrek van 6 m.

Dorpen verkennen

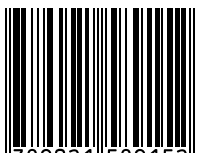
De romaanse kerken van de Vall de Boí, net buiten de zuidwestelijke ingang van het park, staan op de Werelderfgoedlijst van Unesco. De eenvoudige stenen kerkjes zijn tussen de 11e en 14e eeuw gebouwd.

A scenic landscape of a mountain valley. In the foreground, several wooden boats are docked on a calm river. The water reflects the surrounding mountains and sky. In the background, a large mountain range with a waterfall and a forested valley is visible under a clear blue sky.

Ontdek het mooiste van Europa's nationale parken met Lonely Planet, van het ruige, onbarmhartige Noordwest-Spitsbergen tot het zonovergoten Parco dell'Etna op Sicilië en van het Ierse Killarney- tot het Bulgaarse Pirin-nationaal park. Dit schitterende boek bevat pakkende beschrijvingen en adembenemende foto's van liefst 60 nationale parken in Europa.

Met gedetailleerde reisinformatie voor een lang of kort bezoek en allerlei toffe activiteiten voor elk seizoen. Hoe je naar het park kunt gaan en waar je kunt overnachten? Je vindt het in dit boek. Met illustraties van de wilde dieren die je in het park kunt zien en tegenkomen. Kortom, Lonely Planet *Nationale Parken van Europa* biedt je alle inspiratie en tools om een bezoek aan zo'n schitterend park te plannen.

9 789021 589152

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

NUR 500

Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen